

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Tarkastuslautakunta 02.05.2023 § 43

Kuntalain 121.2 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntalain 121.4 §:n mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanhallitus antaa kuntalain 121.5 §:n mukaan valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen vuodelta 2022.

Esittelijä Puheenjohtaja Ari Korhonen

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta

1) saattaa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston tietoon ja

2) pyytää kaupunginhallitusta antamaan lausuntonsa arviointikertomuksesta valtuustolle arviointikertomuksen käsittelyä varten.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hans Våg saapui kokoukseen tämän asian aikana klo 16.05.

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 169

Tarkastuslautakunta antoi arviointikertomuksensa vuodelta 2022 tiistaina 2.5.2023.

Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon ja että kaupunginhallitus antaa lausuntonsa arviointikertomuksesta valtuustolle arviointikertomuksen käsittelyä varten.

Ennen lausuntonsa antamista valtuustolle kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää pyytää yllä mainitut lausunnot lautakunnilta siten, että ne käsitellään kaupunginhallituksessa 29.5.2023 yhdessä lopullisen kaupunginhallituksen lausunnon kanssa.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta 03.05.2023 § 53

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta antoi 2.5.2023 arviointikertomuksensa vuodelta 2022. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 29.5.2023.

Sivistyslautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2022 on sivistyslautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2022 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kehityksen todetaan arviointikertomuksessa olevan systemaattista ja ennakoivaa. Oppivelvollisuuden laajentaminen, opiskeluhuollon siirtyminen hyvinvointialueelle, lasten ja nuorten lisääntynyt pahoinvointi ja tuen tarve, varhaiskasvatuksen muutokset maksuperusteisiin ja henkilöstömitoituksiin on otettu toiminnan järjestämisessä ennakoiden ja toimintaa tarpeiden mukaisesti kehittäen huomioon.

Opiskeluhuollon palveluiden toiminnan sujuvuutta on seurattava ja ryhdyttävä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin tulevina vuosina. Tässä olennaisena tekijänä on hyvä, säännöllinen, systemaattinen ja suunniteltu yhteistyö Varhan toimijoiden kanssa. Opiskeluhuollon ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti ja työryhmiä eri suunnitelmien ja alueellisten strategioiden ympärille rakentuu Varhan toimintojen selkiytyessä. Kaupungin hyvinvointikoordinaattorin toimesta tehdään alueellista ja kaupunkikohtaista hyvinvointisuunnitelmaa.

Nuorten päihdeongelmien ennaltaehkäisyä jatketaan perusopetuksen ehkäisevän päihdekasvatuksen keinoin, toimintaa kehitetään ja sen seurantaan suunnitellaan mittarit talousarvion strategiaan toimenpiteisiin. Toimintaa kehitetään edelleen monialaisesti yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vapaa-aikalautakunta 09.05.2023 § 78

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta antoi 2.5.2022 arviointikertomuksensa vuodelta 2022. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 29.5.2023.

Vapaa-aikalautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2022 on vapaa-aikalautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2022 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Vapaa-aikalautakunnan alaisten yksiköiden todetaan arviointikertomuksessa tuottavan laadukasta palvelua laajalti ja kustannustehokkaasti. Hyvinvoinnin edistämisen toiminnot kasvattavat vapaa-aikasektorin merkitystä entisestään. Alueellisen ja kaupunkikohtaisen hyvinvointisuunnitelman tekemisessä ja toteuttamisessa vapaa-aikasektori on olennaisena toimijana mukana.

Ehkäisevän päihdetyön toimet strategisena painopistealueena vapaa-aikasektorilla otetaan pohdintaan talousarvion strategisten kärkitoimenpiteiden työstämisessä. Vapaa-aikasektorin osallistumista ehkäisevään päihdetyöhön monialaisesti yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa kehitetään.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Vapaa-aikalautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lupalautakunta 11.05.2023 § 48

Valmistelijat: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi ja ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta antoi 2.5.2023 arviointikertomuksensa vuodelta 2022. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 29.5.2023.

Lupalautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2022 on lupalautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2022 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Kommenttina arviointikertomuksessa esiin nostettuihin huomioihin lausutaan:

Tarkastuslautakunta kiinnitti edellisessä arviointikertomuksessa huomion organisaatiomuutoksen seuraamiseen ja toimielinten toimivallan tarkasteluun. Tarkastuslautakunta totesi mm. seuraavaa: *”Arviointia tulee jatkaa ja kiinnittää erityisesti huomio päätöksenteon, talousarvio- ja strategisten tavoitteiden osalta kaupunginhallituksen,*

kaupunkikehitysjaoston, infra- ja lupalautakunnan väliseen toimivaltajakoon. Päätöksenteon, budjetoinnin ja tavoitteiden näkökulmasta tilanteen tulee olla selkeä. Esimerkiksi kaupunkikehitys -toimialaan liittyviä tavoitteita jalkautuu kaupunginhallitukselle, kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaostolle, infralautakunnalle sekä lupalautakunnalle, mikä voi osaltaan vaikeuttaa vastuukokonaisuuden hahmottamista.” Asiaa ei ole asiakirja- tai päätöksentekotasolla tarkasteltu. Hallintosäännön muutos käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 10.10.2022 § 111. Samassa yhteydessä valtuusto päätti perustaa valtuustoryhmien puheenjohtajista koostuvan työryhmän tarkastelemaan hallintosääntöä. Päätöstä ei toimeenpantu toimintavuoden aikana.

Lupalautakunnalle kuuluvat rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät sekä terveysvalvontajaostolle ympäristöterveydenhuollon eri viranomaistehtävät. Hallintosääntö on säädösten mukainen ja selkeä kyseisten tehtävien osalta. Viranomaistehtävien lisäksi tehdään erilaisia ympäristönsuojeluun liittyviä edistämisen- ja kehittämistehtäviä, joita toteutetaan lupalautakunnan talousarvion ja henkilöresursoinnin mahdollistamissa puitteissa.

Lupalautakunnan toimintakate oli -0,17 milj. €, mikä oli 0,38 milj. € parempi kuin talousarviossa. Lautakunnan toimintatuotot toteutuivat 25,3 % arvioitua paremmin ja toimintakulut olivat 13,8 % arvioitua pienemmät. Lupalautakunnan toimintatulojen kasvuun vaikutti rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksujen kasvu. Palvelujen ostot jäivät huomattavasti alle talousarvion.

Ympäristöterveydenhuollon osalta useita ennakoituja palveluostoja jäi toteutumatta. Hyötyeläinlääkintäsopimuksen muutos ei edennyt. Rehuviennin loppuminen Venäjälle heijastui palveluostoihin rehuvientitodistusten osalta. Ympäristönsuojelussa ja ympäristöterveydessä on varauduttu selvitysten ja tutkimusten tekemiseen, mutta niiden tarve ei toteutunut viime vuonna.

Valvontamaksut nousivat huomattavasti, kun ympäristöterveyden perusmaksut otettiin käyttöön. Lisäresursoinnin tarvetta tarkastellaan jatkossa elintarvike- ja terveydensuojeluvalvontaan.

Ympäristöpalveluiden osalta mittareiden mukaan suurin osa tavoitteista on toteutunut ja mm. asiakaspalvelun palvelulupauksia ja tavoiteaikatauluja on määriteltä ja kuvattu. Lisäksi lupalautakunnan strategiset kaupunkitasoiset tavoitteet ovat toteutuneet laajasti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Lupalautakunnan alaisten tavoitteiden toteutuminen on laajalti palautunut koronaa edeltävälle, erinomaiselle tasolle, jota on tukenut vielä pitkälle vuotta 2022 asti jatkunut rakentamisen noususuhdanne. Tavoitteiden toteutuminen on onnistunut erilaisista pidemmistä poissaoloista ja vapaista huolimatta, joilla on ollut merkittävästi vaikutusta työntekijäresurssiin vuoden 2022 aikana.

Tarkastuslautakunta on nostanut lisäksi esille sopeuttamisohjelman mukainen toimenpide 7500 euron suuruudesta rakennuslupamaksujen maksutuottojen korottamisesta. Rakennusvalvonta on viime vuodet ylittänyt maksutuottoihin asetetun budjettinsa yli euromääräisesti asetetun sopeuttamistavoitteensa. Rakennusjärjestystä päivitettiin vuoden 2022 aikana, jonka johdosta rakennusvalvonnan taksantarkistus on tuotu päätöksentekoon kevään 2023 aikana. Uudistetun taksan on tarkoitus astua voimaan viimeistään 1.1.2024 lukien.

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila
Päätösehdotus	Lupalautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Infralautakunta 23.05.2023 § 54

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2022 on infralautakuntaa koskevilta osilta selkeä ja siinä on kerrottu vuonna 2022 tapahtuneet keskeiset toiminnot ja niihin vaikuttaneet muutokset.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan, että infralautakunnan strategiset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Yhden tavoitteen osalta puuttuu selkeä mittari ja yhden tavoitteen osalta aiempi vertailutieto.

Investointimenot olivat yhteensä 10,4 milj. euroa, mikä on 2,5 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Investointimenot nousivat vuodesta 2021 noin 3,5 milj. euroa. Ration investointimenot ovat olleet useamman vuoden laskussa mutta vuonna 2022 tapahtui menoissa käänös ja ne kasvoivat. Kaupungin investointimenot tulevat kasvamaan seuraavien vuosien aikana kouluhankkeiden vuoksi.

Lausuntona arviointikertomukseen todetaan seuraavaa:

Tavoitteiden ja mittarien arviointia ja tarkastelua tehdään vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Vuoden 2022 investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Kahden hankkeen toteutus siirtyi myöhemmäksi ja kahden ison hankkeen toteutukseen varattujen määrärahojen kulutus oli arvioitua pienempi. Investointimenot tulevat kasvamaan palveluverkon ja E18-hankkeen toteutuksen myötä.

Esittelijä	Tekninen johtaja Timo Oja
Päätösehdotus	Infralautakunta antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 29.05.2023 § 206
70/00.03.00/2023

Valmistelija: vs. hallintojohtaja Anni Hakala, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2022. Lautakuntien lausuntojen lisäksi arviointikertomuksen johdosta valtuustolle annetaan seuraava lausunto. Lausuntoa on käsitelty kaupungin johtoryhmässä 23.5.2023.

Tarkastuslautakunnan aiempien havaintojen toteutuminen

Tarkastuslautakunta on aiemmassa arviointikertomuksessa edellyttänyt, että tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään henkilöitä, joilla on asiantuntemusta ja kiinnostusta ko. yhteisöstä ja sen toiminnasta. Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessa, että kaupunki ei ole toistaiseksi päättänyt toimenpiteistä, joilla riittävä osaaminen kaupungin konserniyhtiöissä varmistetaan ja suosittelee, että etenkin konserniyhtiöissä istuvat hallituksen jäsenet kävisivät Hyväksytyt hallituksen jäsen kurssin.

Omistajaohjausta on kehitetty vuoden 2023 aikana ja mm. konserniohjeen päivittäminen on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2023. Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valintaan ja osaamiseen liittyvät asiat tulevat tarkasteluun konserniohjeen päivittämisen yhteydessä.

Tarkastuslautakunta on nostanut esiin edellisessä arviointiraportissaan tarkastustoimintaan käytettävän resurssin ja toteaa vuoden 2022 arviointikertomuksessa, että toistaiseksi resurssia ei ole kasvatettu.

Tarkastustoiminnan resursointikysymykseen on vastattu vuoden 2021 arviointikertomuksen käsittelyn yhteydessä ja edelleen voidaan todeta, että osa-aikainen resurssi arviointiin on käytännössä hyvin hankalaa toteuttaa muulla vaihtoehdolla kuin ostopalveluna. Koska henkilöltä edellytetään riippumattomuutta, on kyseiseen tehtävään vaikea yhdistää muita tehtäviä. Sen sijaan hallintosäännön 99 § mukaan tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa. Näin ollen jo nykyisellään tarkastuslautakunnalla on mahdollisuus hyödyntää ostopalvelua ja tämä tarve voidaan ottaa huomioon, kun seuraavan kerran kilpailutetaan kaupungin tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt edellisessä arviointikertomuksessa huomiota organisaatiomuutoksen seuraamiseen ja toimielinten toimivallan tarkasteluun ja todennut, että asiaa ei ole asiakirja- tai päätöksentekotasolla tarkasteltu. Lisäksi tarkastuslautakunta on todennut, että edellisen hallintosääntöpäivityksen yhteydessä valtuusto on päättänyt perustaa työryhmän tarkastelemaan hallintosääntöä ja päätöstä ei ole toimeenpantu toimintavuoden aikana.

Vuoden 2023 talousarviossa yhdeksi konsernin toiminnalliseksi tavoitteeksi on kirjattu toiminnan tehostaminen siten, että tehtäväkuvat ja resurssitarpeet on arvioitu ja tarvittavat päätökset toiminnan kehittämiseksi on tehty. Tavoitteena on, että selvitys on tehty vuoden 2023 aikana. Lisäksi on huomioitava, että organisaatiomuutosta on toteutettu Raisiossa mm. sote-uudistus huomioiden jo ennakoon ennen uudistuksen toteutumista. Organisaatiomuutoksen seuranta ja onnistumista on tarkasteltu mm. henkilöstökyselyjen avulla vuoden 2022 aikana. Hallintosäännön tarkastelemiseen perustettu työryhmä on vahvistettu kaupunginhallituksessa keväällä 2023 ja ryhmän toiminta on käynnistynyt.

Henkilöstö

Tarkastuslautakunta suosittelee arviointikertomuksessaan, että henkilöstömäärän kehitystä ryhdytään seuraamaan tarkemmin osana talouden toteumaa ja tehtyjä päätöksiä.

Henkilöstömäärän seuraamista kehitetään siten, että seuranta toteutetaan osana kvartaaliraportointia talouden toteuman seurannan yhteydessä.

Lisäksi tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota koulutuspäivien määrän seurantaan ja tämä on huomioitu talousarviovalmistelussa siten, että koulutuspäivien määrä asetetaan talousarviotavoitteiden yhdeksi mittariksi vuoden 2024 talousarviossa.

Omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvonnan ja järjestämisen ja toimivuuden arviointi

Tarkastuslautakunta esittää, että konsernivalvontaa omien konserniyhteisöjen osalta tehostetaan ja konserniohjaus otetaan kehittämisen painopisteeksi.

Vuoden 2023 talousarvioon on asetettu tavoitteeksi aktiivinen ja toimiva konserniohjaus ja kärkitoimenpiteiksi on asetettu konserniohjeiden päivitys, säännöllinen yhteydenpito strategisten tytäryhteisöjen kanssa ja säännöllinen raportointi kaupunginhallitukselle. Konserniohjauksen kehittämistä on jo osin toteutettu mm. käynnistämällä säännölliset valmistelupalaverit omistajaohjaukseen liittyen ja toimintamalli kaupunginjohtajan ja tytäryhteisöjen toimitusjohtajien säännöllisiin tapaamisiin. Lisäksi raportointia kaupunginhallitukselle ja asioiden käsittelyn kirjaamista on pyritty kehittämään. Yleinen konserniohje päivitetään vuoden 2023 aikana.

Muilta osin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kuvataan selkeästi ja tarkoituksenmukaisesti tilinpäätösvuoden toimintaa ja toteumaa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnon tiedokseen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistysjohtaja Leena Laakso ja kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 17.17.